

χρησιμοποιεί το μάτι ως τον ισχυρότερο άφωνο δεσμό μεταξύ ανθρώπων. Η πνευματική συγκέντρωση στην ορχήστρα και η πνευματική ανεξαρτησία από τις νότες του έργου πρέπει να παρουσιάζουν την εικόνα της κυριαρχικής του δραστηριότητας.

Τρόπος μελέτης

Οι ασκήσεις του μαθητή αρχίζουν όταν είναι κάτοχος μέρους ενός έργου (έτσι κι αν πρόκειται για δέκα μέτρα) δηλ. όταν έχει στο μυαλό και στο αυτί του τη μελωδική, ρυθμική, αρμονική πορεία του έργου, την κίνηση των οργάνων, την προδιαγεγραμμένη δυναμική, τις ενδείξεις της εκτέλεσώς. Η προσωτική μελέτη γίνεται μπροστά στον καθρέφτη: εκεί ο μαθητής βλέπει τον εαυτό του ως μαέστρο· απέναντι σ' αυτή την εικόνα ταυτίζεται με το μουσικό που παίζει στην ορχήστρα. Παράτηρεί τον εαυτό του, αντιδρά στην ίδια του δραστηριότητα και δημιουργεί τη βάση πραγματικού αυτοελέγχου. Ο καθρέφτης δεν εξυπηρετεί σε τίποτε άλλο παρά βοηθά ώστε ν' αποφεύγεται κάθε παραμόρφωση του σώματος και του προσώπου—όλα να παραμένουν φυσικά, απλά, χαλαρά και η διαδικασία της διευθύνσεως να περιορίζεται στο δεξιό βραχίονα. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος το ρόλο του παρατηρητού, του ελέγχοντος μουσικού της ορχήστρας αναλαμβάνει ο δάσκαλος. Απέναντι σ' αυτόν βρίσκεται το πρόσωπο του μαθητή, αυτόν διευθύνει σ' αυτόν κυριαρχεί η ματιά του, οι χειρονομίες του.

Δέκα μέτρα ενός αριστουργήματος μαθημένα σωστά έχοντας συλληφθεί και παρασταθεί με τον ιδανικότερο δυνατό τρόπο συντελούν στην κατανόηση και την επίλυση σειράς προβλημάτων. Εκείνο που θα εκμαθηθεί εκεί, χρειάζεται μόνο να μεταφερθεί και να παραλλαχθεί σ' άλλες περιπτώσεις.

Ο μαθητής όχι μόνο φαντάζεται τη σύνθεση κατά τη διάρκεια της διευθύνσεως αλλά τ ρ α γ ο υ ο ὐ ὶ ε σ ω τ ε ρ ι -

κ ὠ σ ολόκληρο το έργο. Ο ήχος πρέπει να είναι ιδανικός και να έχει μέσα του με τη μεγαλύτερη αίσθηση, ώστε η παραστατική κίνηση να μην είναι ποτέ αυτοσκοπός, εξωτερικό σινιάλο αλλά ακριβώς να εκπορεύεται από τη φωνασία και να είναι αποκλειστικά υπηρετική χειρονομία.

Παραστατικές χειρονομίες και ηχητικές νοητικές παραστάσεις

Η χειρονομία και ο φθόγγος που έχει πρέπει να περιλαμβάνει εκείνο το οποίο επιδιώκει να παραγγείλει η πνευματική διαδικασία, η βούληση των αισθήσεων, η δημιουργική φαντασία, στο φθόγγο που διευθύνουμε. Η χειρονομία πρέπει να τείνει προς τη λιτότητα των τέλαιων οργάνων και να είναι: τελείως ελαφριά, τελείως εύληπτη, απολύτως μοσχημαντη, περιορισμένη στο ελάχιστο αλλά να τα σημειώνει όλα! Πρέπει να είναι η τέλεια αστραπή που λάμπει μέσα στον ορχηστρικό ήχο, αγκαλιάζει, οργανώνει και διαχέει τις πολλαπλές εκπληκτικά πολύχρωμες δυνάμεις της ορχήστρας.

II. Ιδιομορφίες της διευθύνσεως

Η παράσταση του έργου

Οι κινήσεις διευθύνσεως που θα περιγραφούν αργότερα δείχνουν μια και μόν η χαρακτηριστική τεχνική μορφή της οποίας η γνώση και η εφαρμογή επιτρέπει στο μαθητή να διαμορφώσει, εν συνεργασία με το δάσκαλο, την ιδιαίτερη δική του μορφή κινήσεων. Σε διαφορετικά σώματα ταιριάζουν διαφορετικές ταχύτητες κινήσεως, σ' ένα μεγάλο βραχίονα μεγαλύτερες, σ' ένα μικρότερο, μικρότερες κινήσεις. Όλες αυτές οι ατομικά οριζόμενες αναστολές και τάσεις πρέπει να υποταχθούν χωρίς εξαίρεση στον ύπαιτο νόμο: η ε φ α ρ μ ο ζ ὶ μ ε ν η τ ε χ ν ι κ ή διευθύνσεως πρέπει να εξυπηρετεί την νοητική παράσταση του έργου· αυτή προσδιο-

691891N

160189N